

Selvitys sidosyksikkö- hankinnoista

Jussi Pyykkönen
PTCServices Oy

Tausta: Hankintalain uudistus ja sidosyksikköhankinnat

Mitä sidosyksikköhankinnat ovat?

- Hankintayksikön ei tarvitse kilpailuttaa hankintojaan lainsäädännön mukaisesti, mikäli se tekee hankinnan hankintalaissa tarkoitetusta sidosyksiköltään, vaikka sopimus täyttäisikin hankintalain mukaiset hankintasopimuksen tunnusmerkit. Sidosyksikköhankinta on eräs merkittävimmistä soveltamisalapoikkeuksista hankintalainsäädännössä. Sidosyksikköhankinnasta käytetään myös usein nimitystä in-house hankinta.
- Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintalain mukaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä. Lisäksi edellytyksenä on, että hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää **määräysvaltaa** yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa

Sidosyksikköhankintojen historia

- Sidosyksikkömarkkinan kehitys on Suomessa ollut seurausta useasta eri syystä, mm. seuraavista:
  - julkisen sektorin rantautumisesta kilpailuille markkinoille,
  - EU:n valtiontukilainsäädännön vaikutuksesta,
  - sidosyksikkölainsäädännön kehityksestä,
  - aluepoliittisista tavoitteista
  - kilpailuttamiseen liittyvän hallinnollisen taakan välttämiseen liittyvistä syistä.

Lähde: Halonen 2024 Kilpailu- ja kuluttajaviraston Katsauksia 4/2024: In House -sääntelystä ja syistä sidosyksikkökehityksen taustalla (Päivitetty versio 9/2024)

Sidosyksikköhankintaa on käytetty välineenä kilpailuttamisvelvollisuuden välttämiseen

- Kilpailu- ja kuluttajavirasto on vienyt useita sidosyksikköhankintoja koskevaa asiaa markkinaoikeuden arvioitavaksi. Molemmissa tapauksissa on kyse hankintayksiköiden määräysvallasta sidosyksikköön, tai pikemminkin sen puutteesta.
- KKV:n arvion mukaan Suomessa on yleistynyt ilmiö, jossa sidosyksikköpoikkeusta sovelletaan virheellisesti. Sidosyksikköhankinnan tekemisen edellytyksiä tulkitaan liian laveasti etenkin vaaditun määräysvallan osalta. Hankintalaissa käytetyistä ilmaisuista ja niitä tarkentavasta oikeuskäytännöstä huolimatta hankintayksiköillä ja sidosyksiköillä vaikuttaa olevan epätietoisuutta siitä, millaista määräysvaltaa sidosyksikköön tulee käyttää. Tämän seurauksena sidosyksikkösääntelyn perusajatuksista on erkaannuttu liian kauas, eivätkä kaikki markkinoilla havaitut järjestelyt täytä oikeuskäytännössä muotoiltuja reunaehtoja. Sidosyksikköhankinta voi olla vaihtoehto kilpailuttamiselle, mutta se ei saa olla väline kilpailuttamisvelvollisuuden välttämiseen.

Lähde: Tarkkuutta sidosyksikköhankintoihin - Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Sidosyksikköhankintaa on käytetty välineenä kilpailuttamisvelvollisuuden välttämiseen

- Sidosyksikköjen määräysvaltakysymystä on tarkasteltu markkinaoikeuden ratkaisussa MAO:154/2024. Tapauksessa hyvinvointialue hankki henkilöstöhallinnon palvelut ja niihin kuuluvat järjestelmät suoraan Sarastialta. Noin 9,3 miljoonan euron arvoinen hankinta tehtiin sidosyksikköhankintana ilman kilpailutusta. Hyvinvointialue omisti **0,04 prosentin** osuuden Sarastian osakekannasta.
- Markkinaoikeus katsoi ratkaisussaan, että hyvinvointialue ei käyttänyt Sarastiaan todellista määräysvaltaa yksin tai edes yhdessä muiden omistajien kanssa. Markkinaoikeuden arvion mukaan hyvinvointialueen mahdollisuudet vaikuttaa Sarastian toimintaan osakkeenomistuksen tai minkään Sarastian hallintoelimen kautta olivat hyvin vähäiset. Sarastiaa ei näin ollen voitu pitää hyvinvointialueen sidosyksikkönä, eikä hyvinvointialueen yhtiöltä tekemää hankintaa tullut jättää hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle.
- Sidosyksikköhankintojen tekemisen edellytyksiä on tulkittu liian laveasti etenkin vaaditun määräysvallan osalta.

Sidosyksikköhankintojen arvo

- Sidosyksikköhankintojen arvo selvitysten mukaan 5-10 miljardia euroa vuodessa (Merisalo ym., 2021; Lith, 2022; Pyykkönen ym. 2023)
- Keskeinen haaste sidosyksikkömarkkinan tarkastelussa on, että sidosyksikköomistuksista ei ole ollut keskitettyä ajantasaista tietokantaa käytettävissä.

Sidosyksikköjen liikevaihto (KKV aineisto)

Taulukko 5. Sidosyksikkötoimialojen liikevaihto

Toimiala	lkm	keskiarvo	liikevaihto yht. (€)
Pesula- ja tekstiilihuolto	8	10,779,054	86,232,433
Ruokahuolto	19	29,991,917	569,846,431
Jätehuolto ja kierrätys	35	11,050,294	386,760,295
Kiinteistöhuolto	39	9,682,864	377,631,702
Yleis- ja taloushallinto	58	9,180,947	532,494,906
Sosiaali- ja terveystoimet	35	18,381,722	643,360,253
ICT ja tietohallinto	20	44,266,572	885,331,447
Henkilöstövuokraus	7	35,331,709	247,321,966
Yhteensä	221	16,873,210	3,728,979,433

Toimialat Muu, vesihuolto, energia ja asunto-/kiinteistöyhtiöt jätetty pois

Hankintalain uudistuksen tarkoituksena on

- kasvattaa julkisen sektorin tehokkuutta
- vahvistaa alueellista elinvoimaa
- yrittämisen edellytyksiä rajaamalla julkisen sektorin mahdollisuuksia tuottaa in houseyksiköissä sellaisia tukipalveluita, joissa on olemassa toimiva markkina, kuten siivous-, taloushallinto-, ruoka- ja ICT-palveluissa.

Hankintalaki koskeva mietintö sisältää useita kilpailu lisääviä toimia

- Kilpailun edistäminen
- Hankintojen jakaminen
- Markkinavuoropuhelu
- Markkinoiden toimivuus
- Läpinäkyvyys
- Vastuullisuus

Hankintalain uudistuksessa sidosyksiköiden sääntelyä uudistetaan

- rajoittamalla hankintayksiköiden mahdollisuuksia kiertää hankintalakia sidosyksiköiden avulla.
- **asettamalla yleisen edun huomioon ottava vähimmäisomistusprosentti (10 %)**
- yhtenäistämällä sidosyksiköiden ulosmyyntirajat enintään 5 prosenttiin ja enintään 500 000 euroon in house-yhtiöiden liikevaihdosta.
- sidosyksikköhankintoja voidaan tehdä vain silloin, kun ne ovat kokonaistaloudellisesti edullisempia kuin markkinoilla toimivat vaihtoehdot tai tähän on muu erityisen painava julkinen intressi.

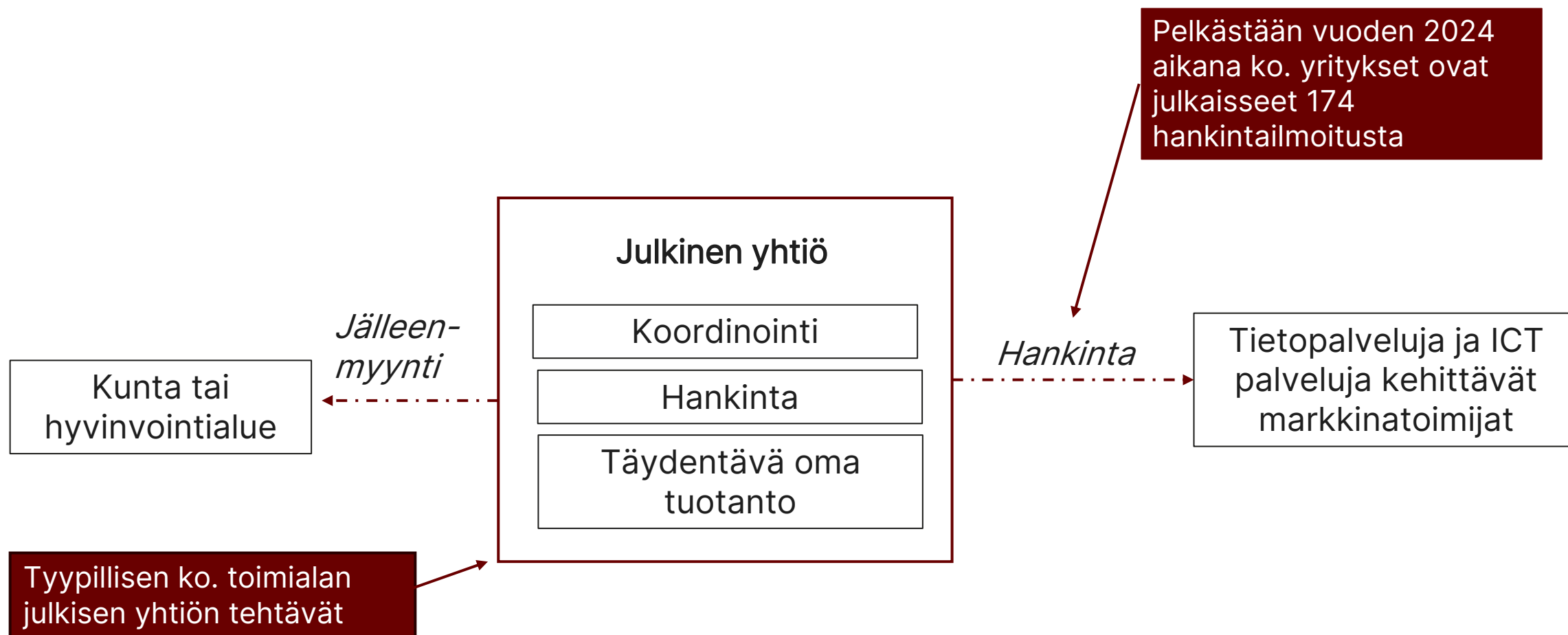
Millaisiin julkisiin yhtiöihin
vähimmäisomistusprosenttia
(10 %) koskeva muutos
vaikuttaisi?

Muutos (10 % vähimmäisomistus) koskisi erityisesti ICT- ja taloushallinnon toimialaa

- Sidosyksiköitä, joilla on useita omistajia, on noin 220 julkista yritystä. Esitetty 10 % omistusosuusvaatimus ei muuta omistajan ja sidosyksikön toimintaa **85 % sidosyksiköistä**.
- Yli 10 omistajan sidosyksiköitä on KKV:n aineistossa **vain 48 kpl**. Näiden yhteenlaskettu liikevaihto on **noin 1,8 miljardia euroa**.
- Suurin osa edellä mainituista sidosyksiköistä toimii taloushallinnon- ja/tai ICT-toimialalla. Niiden yhteenlasketuksi osuudeksi voidaan arvioida **noin 1,1 miljardia euroa**. Näistä yrityksistä pieni osa (3-5 yritystä) voidaan tulkita toimivan koko maan laajuisesti siten, että niiden omistajina on käytännössä lähes kaikki kunnat tai lähes kaikki hyvinvointialueet. Loput toimivat alueellisina keskittyminä, joissa omistajien määrä vaihtelee 11-30 välillä.

Lähde: Jääskeläinen ym. 2024,
omat laskelmat

Muutos koskisi erityisesti yhtiöitä, jotka välittävät (ts. jälleenmyyvät) tuotteita

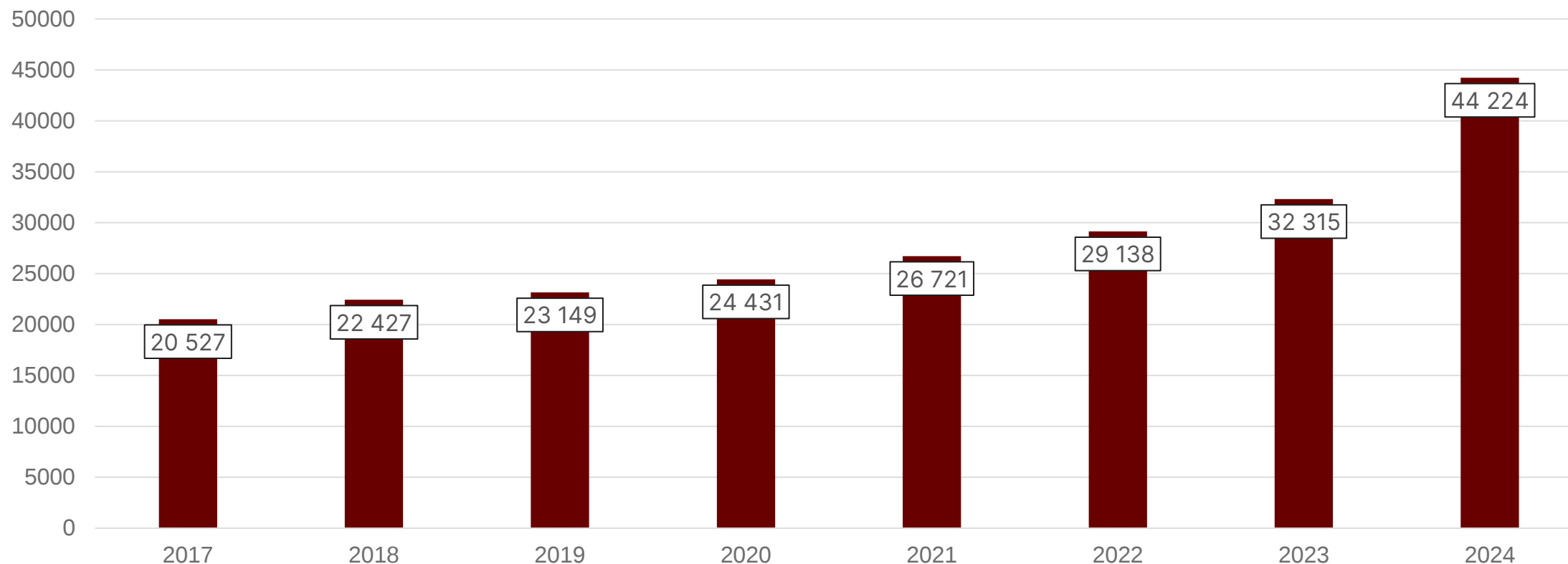
Mitä ko. toimialan julkiset yritykset tyypillisesti tuottavat ICT-toimialalla?

- Potilastietojärjestelmiä
- Asiakastietojärjestelmiä
- Tietoallaspalveluita
- Tietovarastopalveluita
- Tiedolla johtamisen järjestelmäpalveluita
- Tekoälypalveluita
- ICT-laitteita

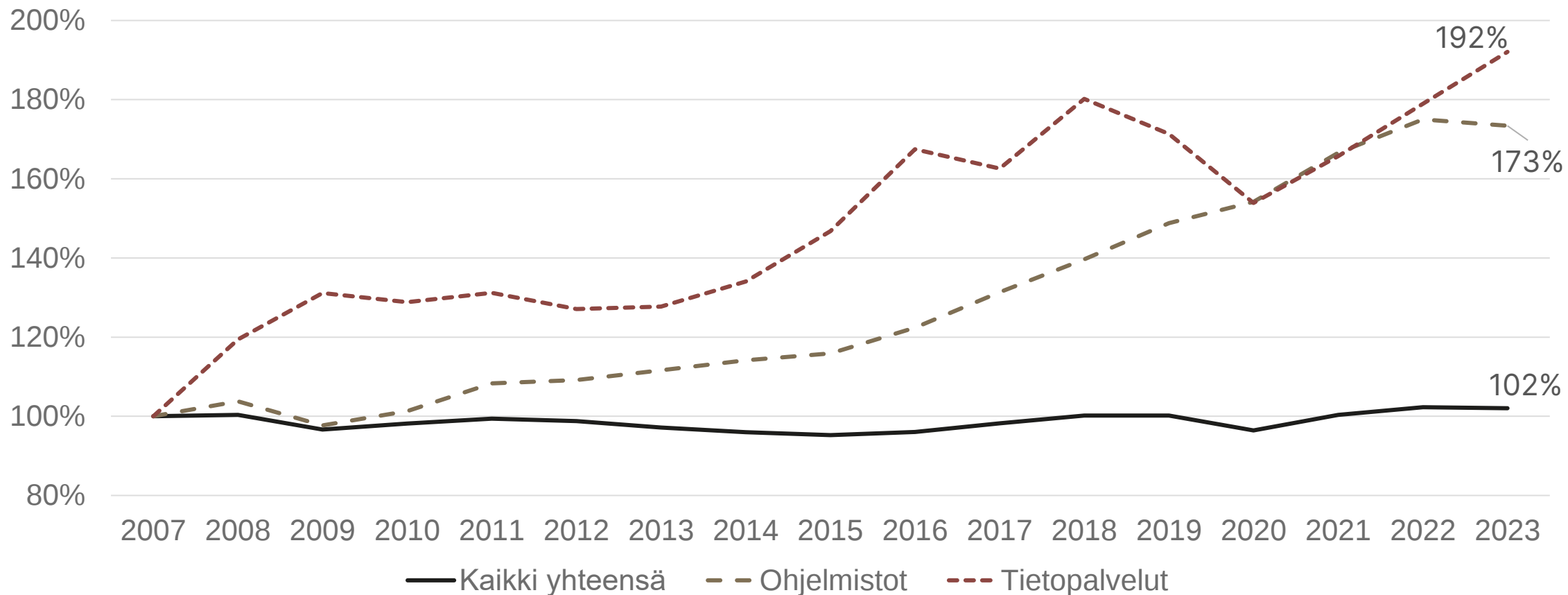
Toimiala on kasvava ja erityisen kilpailtu

- Tietopalveluja ja ICT palvelujen toimiala kasvaa Suomessa ja maailmanlaajuisesti niin liikevaihdon, yritysten kuin työntekijöiden määrään perustuen. Kasvu näkyy myös julkisten hankintailmoitusten määrässä EU-alueella (ks. Dia 20)
- Suomessa ko. toimialalla työskentelevien määrä on lähes kaksinkertaistunut (190 % suhteessa vuoteen 2007). Muilla toimialoilla keskimäärin työllisten määrä ei ole kasvanut (102 % suhteessa vuoteen 2007) (ks. Dia 21)
- Toimialan työllisten määrä on kasvanut kaikissa maakunnissa (ks. Dia 22)
- Toimialan työllisyyskasvu keskittyy pääasiasiassa yksityiseen sektoriin. Julkisen sektorin ja julkisomisteisten yritysten rooli on pieni (ks. Dia 23)
- Kilpailutuksiin potentiaalisesti osallistuvien yritysten määrä on suuri, koska tietopalveluja ja ICT sopimuksia koskevat palvelut ovat ei-paikkaan sidottuja.

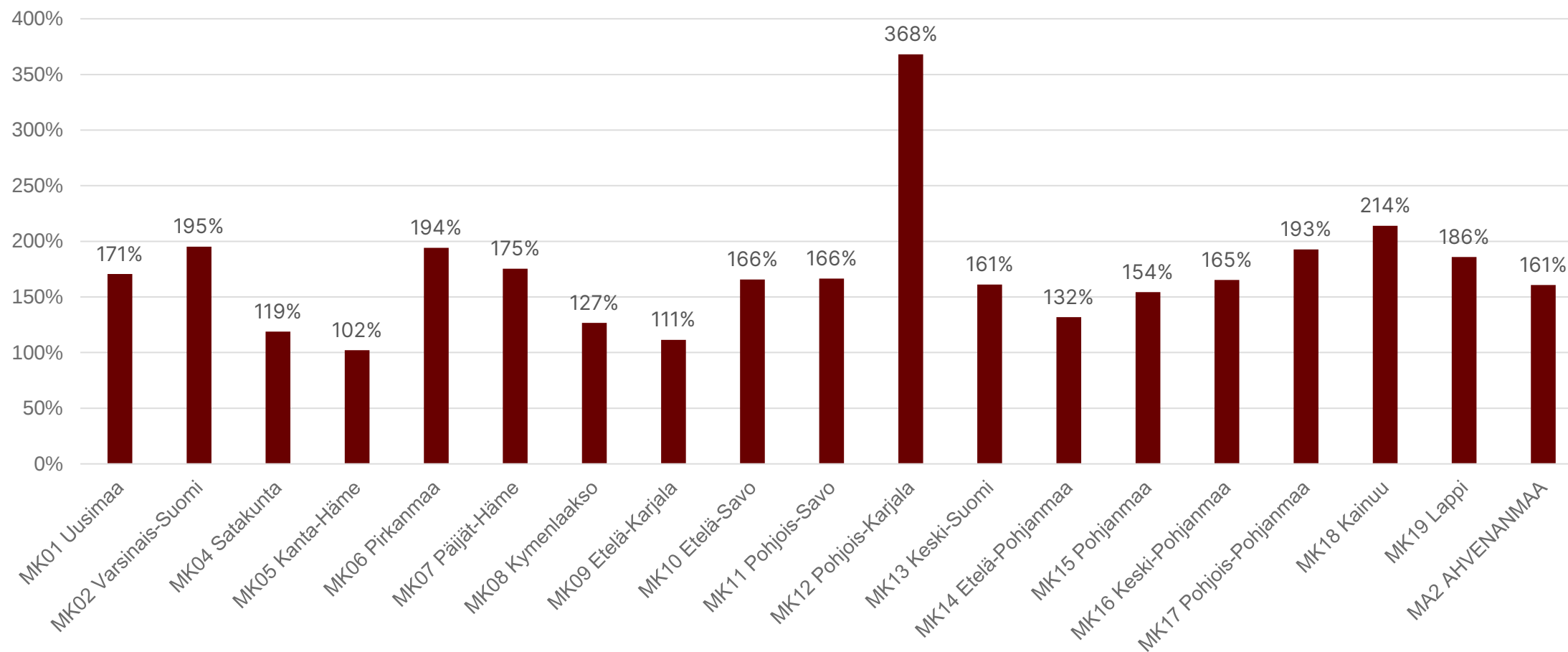
Toimialaa koskevien hankintailmoisten määrä (EU-alue)

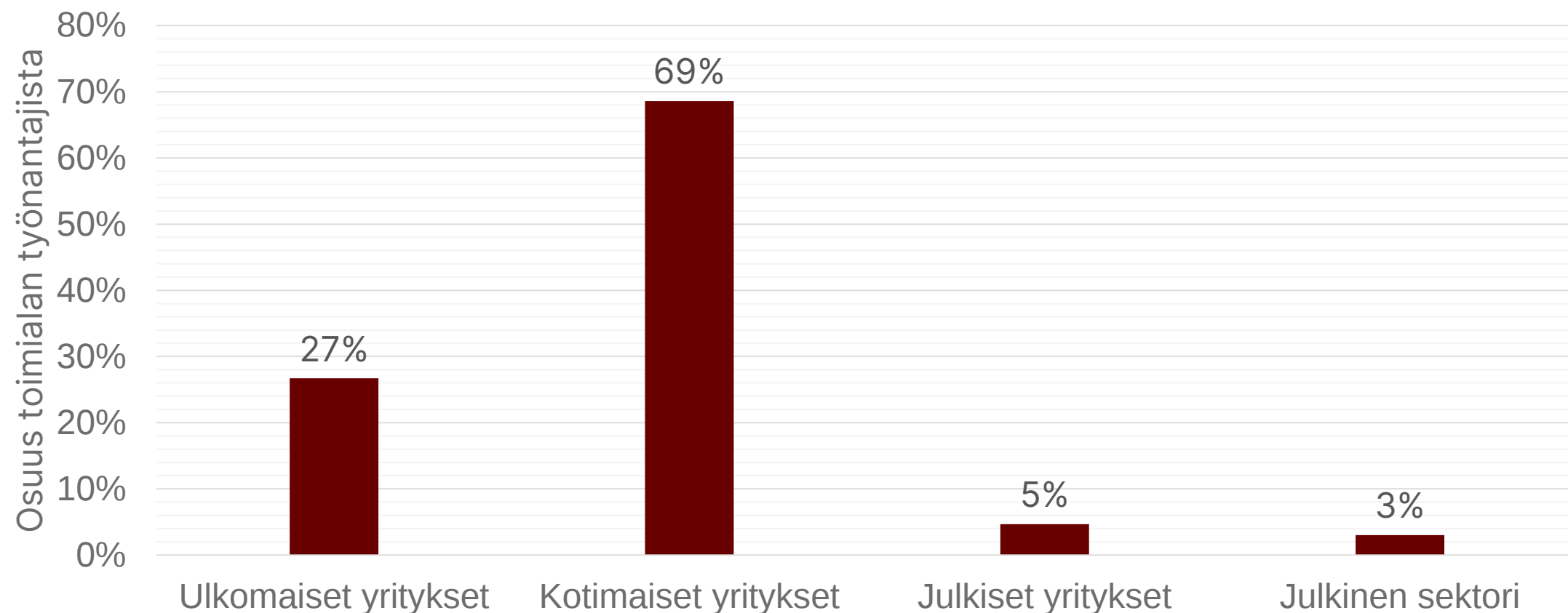
Toimialan työllisten määrä on kaksinkertaistunut (muutos vuodesta 2007)

Toimialan työllisten määrä kasvaa kaikissa maakunnissa voimakkaasti (muutos 2007–2023)

Julkisten yritysten rooli toimialalla on pieni

**Mistä ko. toimialan
hankintakustannukset koostuvat?**

Mistä hankintojen kustannukset koostuvat?

- **Suorista ostokustannuksista**

- Hankintasopimuksen mukainen korvaus valitulle toimittajalle palvelun, tuotteen, tavarain tai urakan toimittamisesta
- Ostokustannukset voivat olla kertaluonteisia ja/tai jatkuvia

- **Välillisistä kustannuksista**

- *Transaktiokustannukset.* Kilpailuttamiseen ja sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvät kustannukset
- *Käyttöönotto- ja koulutuskustannukset.* Tuotteen tai palvelun käyttöönottamisesta seuraavat kustannukset, kuten uutta tuotetta koskeva koulutus tai järjestelmää koskeva integraatiokustannus, joka tilaajalle syntyy
- *Käytön päättämiseen liittyvät kustannukset.* Tuotteen tai palvelun käytön päättämisestä seuraavat kustannukset, kuten migraatiokustannukset
- *Muutokustannukset.* Yhdistelmä yllä olevista kustannuksista muutostilanteessa. Esim. tilanteessa, jossa toimittaja vaihtuu kilpailuttamisen myötä

Muutuskustannukset

- ICT-toimialalla sekä muilla tietopalvelu toimialalla muutuskustannuksilla on tyypillisesti keskeinen merkitys. Keskeisimmät muutokset ovat
  - Integraatiokustannukset
  - Käyttöönottokustannukset
  - Muiden sopimusten muutuskustannukset (tyypillisesti ulkoa ostettavaa henkilötyötä)
- Muutuskustannuksien suhteellinen merkitys on pienissä ICT-hankkeissa suurempi ja mittavissa hankkeissa pieni. Satojen tuhansien eurojen ICT-hankkeissa muutuskustannukset voivat olla esim. 15-20 % hankinnan arvosta. Mittavissa miljoonien eurojen hankkeissa ne voivat olla esim. 2-5 % hankinnan arvosta.
- Muutuskustannukset ovat kertaluonteisia kustannuksia. Ne syntyvät tilanteessa aiemman sopimuksen päättämisestä seuraavista kustannuksista ja uuden sopimuksen luomisesta että käyttöönottamisesta seuraavista kustannuksista.
- ICT-hankkeissa tulisi tavoitella tilannetta, jossa muutuskustannukset olisivat mahdollisimman pienet. Tilannetta, jossa muutuskustannukset ovat erityisen suuret, kuvataan tyypillisesti ”toimittajaloukkuna”. Toimittajaloukulla tarkoitetaan tilannetta, jossa tilaaja ei voi suurten muutuskustannusten johdosta vaihtaa toimittajaa, vaikka markkinoilla olisi kokonaistaloudellisesti edullisempia tai laadukkaampia vaihtoehtoja.

Kilpailun ja keskittämisen vaikutukset hankintojen kustannuksiin

- Tutkimusten perusteella hankintojen suoriin kustannuksiin vaikuttavat erityisesti **kilpailun määrä** ja standardoitavissa olevissa hankinnoissa **hankintojen keskittäminen**:
  - Kilpailu lisää tutkimusten mukaan laatua ja vähentää kustannuksia. Kilpailun lisäämisen arvioidaan tuottavan 10 % säästön sopimuksen arvoon (Titl ,2021). Jossain yksittäisiä markkinoita koskevissa tutkimuksissa (Jascisens 2017) kilpailulla on vielä suurempia vaikutuksia. (ks. [Selvitys julkisen hankintojen säästökeinoista](#))
  - Hankintojen keskittäminen on kannattavaa tietyissä hankinnoissa. Keskitetyn hankinnan säästöt ovat olleet 5–20 % eri tutkimuksissa. Esimerkiksi Albanon ja Sparron (2010) mukaan mittakaavaetuja saavutetaan, jos hankintayksikön neuvotteluvoima kasvaa. Jos hankintayksiköiden neuvotteluvoima kasvaa, koska toimittajat kilpailevat suurten sopimusten voitosta yhä kovempaa tarjoamalla alempaa hintaa ja parempaa laatua. (ks. [Yhteishankintojen kustannusvaikuttavuus](#))

Mitä vaikutuksia 10 %
vähimmäisomistusta koskevalla
muutoksella olisi kuntien ja
hyvinvointialueiden talouteen
ICT-hankintojen osalta?

Arvioitava tilanne

- **Nykytilanne:**

- Kunta tai hyvinvointialue omistaa marginaalisen osuuden (esim. alle 1 %) sidosyksiköstä, jolta se on ostanut ICT-palvelun (kuten asiakastietojärjestelmän) ilman kilpailutusta.

- **10 % omistusvaatimus:**

- Mitä todennäköisiä vaikutuksia lainsäädännön muutoksilla olisi ko. kunnan tai hyvinvointialueen toimintaan ja talouteen?

Mitä 10 % uudistuksesta seuraisi?

Kunnalla/HVA:lla on
viisi vaihtoehtoa
(A-E)

Kunta tai
hyvinvointialue

~~Nykyinen kymmenien
tai satojen omistajien
sidosyksikkö~~

A. Kunta tai HVA
kilpailuttaa
hankinnan
itsenäisesti

B. Kunta tai HVA
toteuttaa
hankinnan
yhdessä muiden
kuntien kanssa

C. Kunta tai HVA
siirtää tuotannon
omaksi
toiminnaksi

D. Kunta tai HVA
hyödyntää
yhteishankinta-
yksiköiden
palveluita

E. Kunta tai HVA
hyödyntää
sidosyksikköä,
jossa on vain 10 %
omistajia

A) Kunta tai HVA kilpailuttaa itsenäisesti ICT-palvelun

Hyödyt:

- Kunnalla tai HVA:lla olisi tosiasiallinen valta määräysvalta hankinnan kohteen määrittelyyn. Tästä seuraisi se, että hankinnan kohde vastaisi täsmällisemmin kunnan tai HVA:n tarvetta ja kasvattaisi tuottavuutta.
- Hankinnan laajuus olisi nykyistä suppeampi, joka lisäisi kilpailun määrää, jonka seurauksen voisi syntyä säästöjä suoriin ostokustannuksiin
- Sidosyksikön välityspalkkiota (ts. komissiota) ei olisi.

Haitat:

- Hankinnan laajuus olisi suppeampi, volyymietu vähenisi, jonka seurauksena syntyisi ostokustannukset voisivat kasvaa
- Kunnan tai HVA:n itsenäinen hankinta lisäisi hankinnan transaktiokustannuksia.
- Muutostokustannuksia (esim. integraatiot ja toimintamallien muutokset) voisi syntyä kertaluonteisesti

B) Kunta tai HVA toteuttaa hankinnan yhdessä muiden kuntien kanssa

Hyödyt:

- Kunnalla tai HVA:lla olisi mahdollisuus käyttää määräysvaltaa, mutta ei yhtä suurta tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa hankinnan lopputulokseen, kuin skenaariossa, jossa hankintayksikkö toteuttaisi hankinnan itse.
- Hankinnan laajuus voisi olla nykyisiä sidosyksikköhankintoja vastaava tai hieman kapeampi (riippuen hankintarenkaan koosta), jolloin voisi olla mahdollista, että kilpailun ja tarjousten määrä jossain määrin kasvaisi
- Sidosyksikön välityspalkkiota (ts. komissiota) ei olisi.

Haitat:

- Jos hankinnan laajuus olisi nykyisiä sidosyksikköhankintoja vastaava tai hieman kapeampi, niin keskittämisen hyödyt pysyisivät ennallaan tai hieman heikentyisivät
- Hankinnan transaktiokustannukset kasvaisivat, mutta vähemmän kuin tilanteessa, jossa kunta kilpailuttaisi yksin.
- Muutokustannuksia (esim. integraatiot ja toimintamallien muutokset) voisi syntyä kertaluonteisesti

C) Kunta tai HVA siirtää tuotannon omaksi toiminnaksi

Hyödyt:

- Kunnalla tai HVA:lla olisi mahdollisuus käyttää määräysvaltaa siihen millainen ICT-järjestelmä kunnassa tai hyvinvointialueella olisi.
- Sidosyksikön komissiota ei maksettaisi, joka säästäisi kustannuksissa.

Haitat:

- Paikallisuus rajoittaisi toteutusvaihtoehtoja, koska kunnan tai HVA:n olisi rekrytoitava henkilöitä paikallisesti. Voidaan pitää todennäköisenä, että yksittäisillä kunnilla tai hyvinvointialueilla voisi olla merkittäviä rekrytointivaikeuksia.
- ICT-järjestelmien kehittäminen ei ole kunnan tai hyvinvointialueen ydintehtävä. Voidaan arvioida, että kunta ja hyvinvointialueelle syntyisi merkittäviä ja jatkuvia tehokkuustappioita.
- Muutoskustannuksia (esim. integraatiot ja toimintamallien muutokset) syntyisi kertaluonteisesti

D) Kunta tai HVA hyödyntää yhteishankintayksiköiden palveluita

Hyödyt:

- Hankinnan laajuus voisi olla nykyisiä sidosyksikköhankintoja vastaava tai hieman suurempi. Keskittämisestä seuraavat hyödyt pysyivät ennallaan tai hieman kasvaisivat
- Sidosyksikön komissiota ei maksettaisi

Haitat:

- Yhteishankintayksikön komissio tulisi maksettavaksi
- Toimittaja ei väistämättä muuttuisi, mutta mahdollisuudet siihen olisivat, jolloin uudesta ratkaisumallista muutoskustannuksia (esim. integraatiot ja toimintamallien muutokset). Kyse olisi kertaluonteisesta kustannuksista.

E) Kunta tai HVA hyödyntää sidosyksikköä, jossa on vain 10 % omistajia

Hyödyt:

- Jos hankinnan laajuus voisi olisi nykyistä hieman pienempi, olisi kunnalla tai HVA:lla nykyistä enemmän määräysvaltaa hankinnan sisältöön, joka voisi kasvattaa tuottavuutta.

Haitat:

- Jos hankinnan laajuus olisi nykyisiä sidosyksikköhankintoja hieman pienempi, niin keskittämisen hyödyt voisivat jossain määrin pienentyä.
- Hankinnan laajuus ei väistämättä muuttuisi suhteessa aiempaan, mutta mahdollisuudet siihen olisivat, jolloin uudesta ratkaisumallista muutuskustannuksia (esim. integraatiot ja toimintamallien muutokset). Kyse olisi kertaluonteisesta kustannuksista.

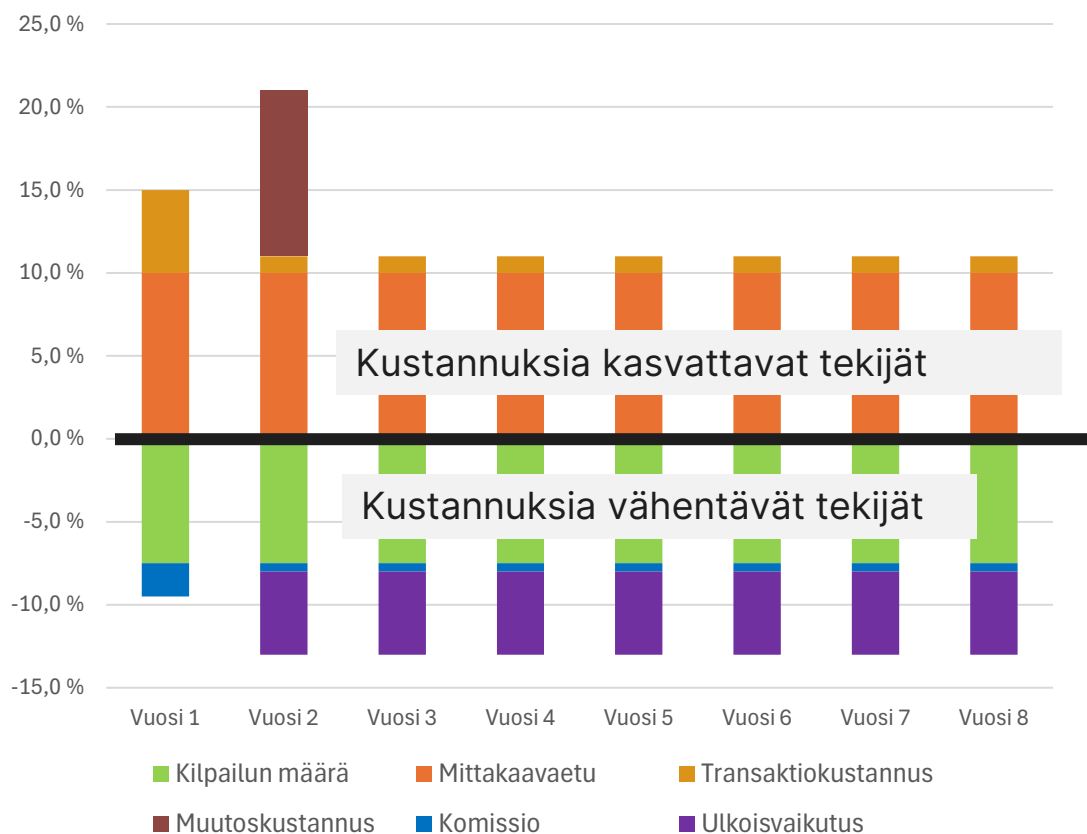
Skenaariolaskelmat: Kustannustason muutos suhteessa nykytilanteeseen

Keskeiset
oletukset
laskennan
toteutuksessa

- A) **Kunta tai HVA kilpailuttaa itsenäisesti ICT-palvelun**
  - Hankintaprosessin kustannukset kasvavat
  - Kilpailun määrä kasvaa hieman ja mittakaavaedut poistuvat
- B) **Kunta tai HVA toteuttaa hankinnan yhdessä muiden kuntien kanssa**
  - Hankintaprosessin kustannukset kasvavat hieman
  - Kilpailun määrä kasvaa potentiaalisesti eniten
  - Määräysvalta lisää hankinnan osuvuutta ja siten tuottavuutta
- C) **Kunta tai HVA siirtää tuotannon omaksi toiminnaksi**
  - Rekrytointiongelmia todennäköisiä, tuottavuus kärsisi
- D) **Kunta tai HVA hyödyntää yhteishankintayksiköiden palveluita**
  - Mittakaavaedut kasvavat ja määräysvalta pienenee
- E) **Kunta tai HVA hyödyntää sidosyksikköä, jossa on vain 10 % omistajia**
  - Mittakaavaedut hieman vähenevät ja määräysvalta hieman kasvaa

Skenaariolaskelmat: Kustannustason muutos suhteessa nykytilanteeseen

Esim. A) Kunta toteuttaa itse ICT-hankinnan

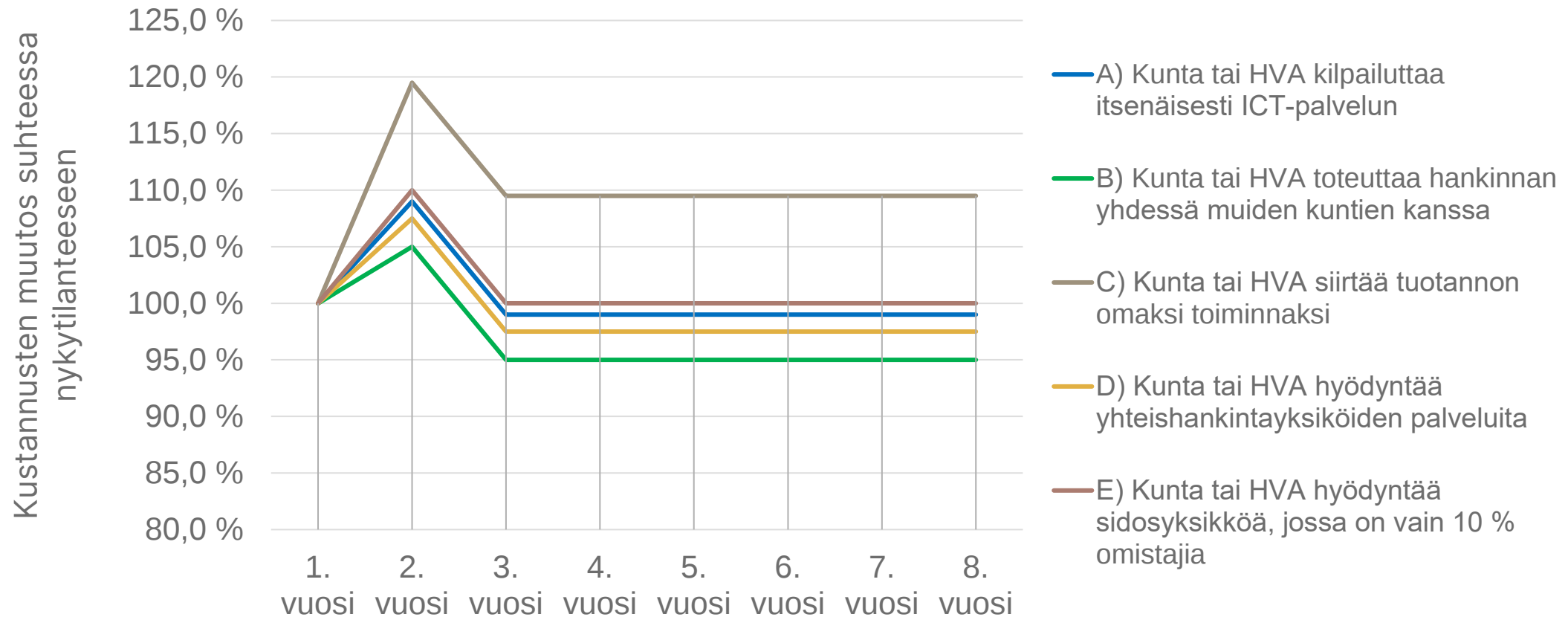
Kilpailun määrän voidaan arvioida vähentävän kustannuksia 10 %. Keskittämisen hyödyt sekä siitä luopumisen haitat voidaan arvioida samansuuruisiksi (max 10 %)

Transaktiokustannukset voidaan arvioida kasvavan mikäli kunnat/HVA toteuttavat omana hankintaprosessinaan 2,5-5% kertaluonteisesti ja 1-2 % sopimuskaudella. Muutuskustannuksien voidaan arvioida olevan 5-10 % hankinnan kokonaisarvosta.

Yhteishankintayksiköiden / Sidosyksikköjen komission voidaan arvioida olevan 0,5-2 % sopimuskaudella

Hankintaa koskevan määräysvallan kasvamisen voidaan arvioida lisäävän tuottavuutta (ulkoisvaikutus 0-5 %).

Skenaariolaskelmat: Kustannustason muutos suhteessa nykytilanteeseen

Yhteenveto

Vaatimus 10 % omistusosuudesta on herättänyt paljon keskustelua kustannuksista

- Hankintalain mietinnön eriävien mielipiteiden sekä lausuntopalautteessa on tuotu esiin, että *”10 prosentin vähimmäisomistusosuusvaatimus nostaisi kustannuksia julkisella sektorilla”*
- Tässä selvityksessä arvioitujen tietojen perusteella arvioita voidaan pitää epätodennäköisenä. Sen sijaan todennäköisempää on, että lainsäädännön ko. muutoksen osalta johtaisivat siihen, että julkisen talouden kustannukset joko hieman laskevat tai pysyvät olennaisilta osin samalla tasolla.
- Julkisen talouden kustannuksia arvioidaan tyypillisesti keskipitkällä aikavälillä, ei yhden vuoden kustannuksien perusteella.

Perustelut:

1. Inhouse-yhtiöiden toiminnan kohdistuu muutospaineita nykyisenkin lainsäädännön puitteissa
2. Suunniteltu lakimuutos koskee erityisesti ICT-toimialaa. ICT-toimiala on kasvava toimiala, joka ei ole paikkaan sidottu. Toimialan kilpailupotentiaali on erityisen suuri.
3. Kunnilla ja hyvinvointialueilla on käytössään 5 vaihtoehtoista tuotantotapaa.
4. Vaihtoehtoihin tuotantotapoihin siirtymisestä seuraavat kertaluonteiset muutuskustannukset ovat todennäköisesti pienempiä kuin kilpailun lisäämisestä seuraavat pysyvät kustannussäästöt.
5. Nykyisten järjestelyiden muutuskustannukset tulevat maksettavaksi kaikissa skenaariossa. Teknologinen kehitys johtaa siihen, että muutuskustannuksia syntyy myös siinä tilanteessa, että yhtiöt jatkaisivat toimintaansa.
6. Kuntien muodostamat hankintarenkaat omaavat suurimman potentiaalin kustannusten vähenemiseen ja laadun parantumiseen, koska niissä sekä kuntien määräysvalta että kilpailu kasvaa.